

Till

Kommunalförbund

Undersökning av redovisningspraxis hos kommunalförbund

Lagen (1997:614) om kommunal redovisning (KRL) gäller för kommuner och landsting, men också för kommunalförbund, dvs. sådana organisationer som enligt särskilda bestämmelser i kommunallagen övertagit vården av kommunala angelägenheter från kommuner och landsting.

Rådet för kommunal redovisning (RKR) är normgivande organ för det kommunala redovisningsområdet. Som normgivande organ utarbetar Rådet redovisningsrekommendationer för den kommunala sektorn och gör ibland klarläggande uttalanden i redovisningsfrågor. För att stimulera utvecklingen av god redovisningssed ger Rådet ut skrifter inom områden där sådan stimulans anses behövas.

Rådet har inte hittills i rekommendationer eller uttalanden hanterat frågor med speciell anknytning till kommunalförbund. För att få en uppfattning om redovisningens status hos dessa organisationer och för att kunna identifiera ett eventuellt behov av riktade insatser, har Rådet genomfört en undersökning av kommunalförbundens redovisningspraxis. Granskningen har omfattat årsredovisningarna och, i förekommande fall, delårsrapporterna för ca hälften av alla kommunalförbund, representerande olika slag av förbund. Undersökningens bredd bedöms vara tillräcklig för att generella slutsatser ska kunna dras om statusen av kommunalförbundens redovisning.

Undersökningen visar att kommunalförbundens årsredovisningar varierar såväl beträffande utseende som redovisningsstandard. Många årsredovisningar uppfyller väl kraven enligt KRL och Rådets rekommendationer, medan andra däremot inte gör det. Förvaltningsberättelserna är oftast dåligt utvecklade när det gäller redovisningsavsnitten och uppfyller inte alltid de minimikrav på upplysningar som anges i KRL. Exempelvis är det vanligt att det i förvaltningsberättelsen saknas en avstämning mot kravet på ekonomisk balans, vilket krav även gäller för kommunalförbund.

När det gäller tillämpade redovisningsprinciper anger många förbund att man följer KRL och Rådets rekommendationer, men det finns också exempel på förbund som säger sig följa annan normering, t ex Bokföringsnämnden. Ytterligare att antal förbund lämnar inte alls några uppgifter om tillämpade redovisningsprinciper. Många förbund upprättar inte delårsrapporter.

Kommunalförbund är bokföringsskyldiga enligt 2:a kapitlet KRL och skyldiga att upprätta årsredovisning och delårsrapport enligt de bestämmelser som finns i lagen. Bokföring och redovisning ska ske enligt god redovisningssed. Om avvikelser görs från vad som följer av allmänna råd eller rekommendationer från normgivande organ på det kommunala området ska upplysning om detta och skälen för avvikelserna framgå av årsredovisningen.

För närvarande har Rådet publicerat 15 gällande rekommendationer (nr 2 – 16) som ska tillämpas av kommuner, landsting och kommunalförbund. Dessa rekommendationer, samt allt övrigt som Rådet publicerat, finns att läsa eller hämta på Rådets hemsida, www.rkr.se. Samtliga publikationer går att få i tryckt format. Hur man beställer publikationerna eller hur man i övrigt får kontakt med Rådet framgår av hemsidan.

Speciella förhållanden för kommunalförbund

Även om kommunalförbundens redovisning ska ske enligt KRL finns för dessa förbund speciella förhållanden som inte behandlas i KRL eller har normerats av RKR. En sådan fråga är hur förbundens intäkter ska redovisas. Kommunalförbund kan ha kommersiella intäkter för utförda tjänster, försäljning, mm., men huvuddelen av intäkterna utgörs som regel av bidrag från medlemmarna. Av praxisundersökningen framgår att dessa bidrag ibland redovisas bland verksamhetens intäkter och ibland efter verksamhetens nettokostnader, dvs. på plats där kommuner och landsting redovisar sina skatteintäkter. För att skapa likformighet anser RKR bidrag från medlemmarna bör redovisas enligt det senare alternativet, dvs. efter den rad som anger verksamhetens nettokostnader.

En annan fråga som är speciell för kommunalförbunden är de ekonomiska relationerna till medlemmarna. Det borde enligt Rådets uppfattning vara av värde att man i årsredovisningen kan utläsa hur ansvaret fördelas mellan medlemmarna när det gäller verksamhetens finansiering, täckande av underskott, eventuella säkerheter för förbundets upplåning, etc.

För att skapa en enhetlig redovisning vad gäller dessa frågor överväger Rådet att göra ett normerande uttalande.

Det kan finnas andra för kommunalförbund speciella redovisningsfrågor som kan behöva klarläggas eller där det finns anledning till normerande uttalanden. Rådet tar gärna emot sådana förslag, liksom självfallet synpunkter med anledning av praxisundersökningen eller annat som berör kommunalförbundens redovisning.

Bo-Lennart Nilsson
Kanslichef